

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL ŠIAULIŲ UNIVERSITETE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 30 d. Nr. PA-P-33-3-13
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus Kęstučio Širvaičio
2007-06-07 pavedimą Nr. P-33-3

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Diana Šeškevičienė

Auditas pradėtas 2007-06-07
Auditas baigtas 2008-05-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai	5
2. Kiti pastebėjimai	8
3. Rekomendacijos	9

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus 2007 m. birželio 7 d. pavedimu Nr. P-33-3 atliko vyriausioji valstybinė auditorė Diana Šeškevičienė.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių ir priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituotas subjektas – Šiaulių universitetas (toliau – Universitetas), adresas: Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai. Identifikavimo kodas – 111951345.

Audituojamu laikotarpiu Universiteto rektoriumi dirbo Vincas Laurutis (iki 2007 m. gruodžio 3 d.) ir Vidas Lauruška (nuo 2007 m. gruodžio 4 d.), vyriausiąja finansininke – Vilma Lazdauskienė.

Ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl 2007 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama Universiteto 2007 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Pažyma dėl lėšų sąskaitoje 230 „Finansavimas iš biudžeto“ (formas Nr. 1 priedas Nr. 1), Pažyma dėl išlaidų sąmatų vykdymo balanso likučių (formas Nr. 1 priedas Nr. 2), Pažyma dėl turto trūkumų 2007 m. (formas Nr. 1 priedas Nr. 3), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 3), Pažyma dėl ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo ir nurašymo iš apskaitos (formas Nr. 3 priedas), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 4), Pažyma dėl atsargų ir trumpalaikio turto įsigijimo ir nurašymo iš apskaitos (formas Nr. 4 priedas), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2007 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8), Profesinių, aukštesniųjų, aukštųjų mokyklų darbuotojų etatų ir moksleivių bei studentų kontingento plano įvykdymo gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-3); Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimo valdytojus ir investicijų projektus 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11), Vertinimo kriterijų suvestinės įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12), Aiškinamasis raštas prie 2007 m. finansinės atskaitomybės, Pažyma apie asignavimų valdytojo valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymą pagal patvirtintas programas bei jų neįvykdymo priežastis, Pažyma asignavimų ekonomijos pagal patvirtintas programas susidarymo ir jos panaudojimo priežastims atskleisti.

Universitetas yra asignavimų valdytojas, neturintis pavaldžių įstaigų, teisinė veiklos forma – biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir gaunanti kitas lėšas.

Universitetas 2007 m. vykdė tris programas: Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas (kodas 1.1), Studentų rėmimo plėtra (kodas 1.2), Specialioji studijų ir mokslo plėtojimo programa (kodas 88.8). Pagal Universiteto vertinimo kriterijų suvestinių įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitų duomenis, dauguma programų vertinimo kriterijų įvykdyta, išskyrus: pajamų iš teikiamų mokamų studijų ir kvalifikacijos kėlimo paslaugų ir valstybės studijoms universitetui skiriamų lėšų santykio efekto kriterijų (strateginio tikslo kodas 88), kurio metinis planas įvykdytas 56,2 procento, bei vidutinės metinės paramos vienam valstybės finansuojamam studentui efekto kriterijų (strateginio tikslo kodas 01), kurio metinis planas įvykdytas 70,2 procento.

2007 m. patikslintas asignavimų planas – 47 887,0 tūkst. Lt, gauta 47 887,0 tūkst. Lt, kasinės išlaidos – 47 887,0 tūkst. Lt, faktinės – 47 790,1 tūkst. Lt. Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimo programos (kodas 1.1) kasinės išlaidos 465 tūkst. Lt viršijo faktines išlaidas, nes buvo atlikti avansiniai mokėjimai pagal sutartis už įsigytą ilgalaikį turtą. Studentų rėmimo plėtros programos (kodas 1.2) kasinės išlaidos lygios faktinėms išlaidoms. Specialiosios studijų ir mokslo plėtojimo programos (kodas 88.8.) faktinės išlaidos 368,1 tūkst. Lt viršijo kasines išlaidas, nes liko kreditinis įsiskolinimas metų pabaigoje.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjo patvirtintą planą.

Audito metu buvo ištirta ir įvertinta bendroji ir atskirų apskaitos sričių vidaus kontrolė, atlikti vidaus kontrolės testai, pagal jų rezultatus įvertintas vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas, atliktos savarankiškos audito procedūros bei įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2008 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas. Stebėtojo teisėmis dalyvauta metinėje ilgalaikio turto inventorizacijoje.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai

1. Universitetas, pažeisdamas Darbo kodeksą¹, kuriame nustatyta, kad šalys sulygsta dėl darbo apmokėjimo sąlygų (darbo užmokesčio sistemos, darbo užmokesčio dydžio, mokėjimo tvarkos) ir kad darbo užmokestis yra atlyginimas už darbą, darbuotojo atliekamą pagal darbo sutartį, dviems darbuotojams per 2007 metus nepagrįstai apskaičiavo 4 890,80 Lt didesnę, o išmokėjo 3 423,52 Lt didesnę darbo užmokestį, apskaičiavo ir pervedė 1 320,52 Lt daugiau gyventojų pajamų mokesčio, 1 515,18 Lt daugiau darbdavio mokamų socialinio draudimo įmokų (30,98 %), 146,76 Lt daugiau socialinio draudimo įmokų (3 %). Šis pažeidimas padarytas dėl to, kad pakeitus darbo sutarčių sąlygas, Universiteto buhalterijai nebuvo pateikta informacija apie darbo sutarčių sąlygų pakeitimus.

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) Darbo užmokesčio (2.1.1.1.1.1 straipsnis) faktinės išlaidos įrašytos 4,9 tūkst. Lt didesnės, 2.1.2.1.1.1 straipsnyje įmokų socialiniam draudimui faktinės išlaidos įrašytos 1,5 tūkst. Lt didesnės. Išlaidų sąmatos vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanse (forma

¹ Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, 2002-06-04 Nr. IX-926, 95 str. 3 d. ir 186 str. 1 d.

² Turto apskaitos tvarka ataskaitai apie valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą rengti, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-09-10 nutarimu Nr. 1429 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Nr. 1) atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas K-171 eilutėje įrašyta 1,7 tūkst. Lt didesnė suma, atsiskaitymų su biudžetu K-173 eilutėje įrašyta 1,3 tūkst. Lt didesnė suma, atsiskaitymų pagal darbo užmokestį ir išmokas D-180-184 eilutėje įrašyta 3,4 tūkst. Lt mažesnė suma.

2. Audito metu nustatyta, kad privatizavus Universiteto bendrabutyje, Dubijos g. 1A Šiauliuose, esantį butą Nr. 102, Universiteto apskaitoje nebuvo patikslinta bendrabučio vertė. Todėl negalima patvirtinti, ar išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanso (forma Nr. 1) aktyvo eilutėje „Ilgalaikis materialusis turtas“ bei Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaitos (forma Nr. 3) eilutėje „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“ įrašyta teisinga valdomo turto vertė. Taip pat, privatizuotas butas, esantis Dubijos g. 1A-102 Šiauliuose, Nekilnojamojo turto registre šiuo metu yra įregistruotas Universiteto nuosavybės teise.

Privatizavus Universiteto bendrabutyje, esančiame Dubijos g. 1A Šiauliuose, esantį butą Nr. 102, Universiteto apskaitoje nebuvo perskaičiuota bendrabučio vertė, todėl negalima patvirtinti, ar išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanso (forma Nr. 1) aktyvo eilutėje „Ilgalaikis materialusis turtas“ bei Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2007 m. apyskaitos (forma Nr. 3) eilutėje „Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas“ įrašyta teisinga valdomo turto vertė.

3. Universitetas nevykdė Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo² 9 str. nuostatos, kurioje įtvirtinta, kad nekilnojamojo turto kadastrė įrašyti statinių kadastro duomenys turi būti keičiami, jei statiniai buvo rekonstruoti. Mokslo informacijos centre (Vilniaus g. 88 Šiauliai) 2006 metais atlikta rekonstrukcija – įrengtos pastogės patalpos. Iki pastogės rekonstrukcijos pastato teisinė registracija buvo atlikta, tačiau nebuvo atlikti baigtų rekonstrukcijos darbų kadastriniai matavimai ir šie pakeitimai nebuvo įregistruoti Nekilnojamojo turto registre. Pastatas-garažas Universiteto ilgalaikio turto apskaitos registruose apskaitytas, tačiau neatlikti šio garažo priestato, esančio Vilniaus g. 88 Šiauliuose, plane pažymėto 1g1p, kadastriniai matavimai ir neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre. 2007 m. lapkričio 22 d. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašė Nr. 40/97841 nėra įrašų apie garažo nuosavybės formą. Kiemo statinys – šulinys, esantis Stoties g. 8 Klaipėdoje, Universiteto ilgalaikio turto apskaitos registruose apskaitytas, tačiau neatlikti kadastriniai matavimai ir šis nekilnojamas turtas neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo³ 5 str. nustatyta, kad statinys yra nekilnojamojo turto kadastro objektas).

² Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas, 2002-06-27 Nr. VIII-1764 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

³ Ten pat.

Pažeidžiant Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 9 str. nuostatas, neatlikti Universiteto valdomų pastatų ir statinių – rekonstruotų Mokslo informacijos centro patalpų, garažo priestato, šulinio kadastriniai matavimai ir šie objektai neįregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

4. 2001 m. gruodžio 10 d. sutartimi Universitetas įsigijo 15365/15416 dalis 15365,84 m³ ploto gamybinio pastato, esančio Architektų g. 1 Šiauliuose (unikalus Nr. 2997-2016-0019, toliau – Gamybinis pastatas), 2003 m. vasario 25 d. sutartimi Universitetas įsigijo 3214,46 m³ ploto pastatą valgyklą, esančią Architektų g. 1 Šiauliuose (unikalus Nr. 2998-0015-4017). Minėtas turtas buvo įsigytas iš valstybės biudžeto specialiosios programos lėšų, todėl, vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴ reikalavimais, jis tapo valstybės nuosavybe ir Nekilnojamojo turto registre turėjo būti įregistruota valstybės nuosavybės teisė su patikėjimo teise Universitetui. Tačiau Universitetas turtą įregistravo ne valstybės, o Šiaulių universiteto nuosavybės teise. Šie faktai buvo nustatyti Universiteto 2004 m. finansinės atskaitomybės audito metu, Universitetui buvo rekomenduota perregistruoti duomenis Nekilnojamojo turto registre, minėtiems pastatams įregistruojant valstybės nuosavybės teisę bei patikėjimo teisę Universitetui. Universitetas rekomendacijos neįgyvendino, todėl Valstybės kontrolė kreipėsi į Šiaulių apygardos prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo teisme. Buvo iškelta civilinė byla. Vadovaujantis įsiteisėjusia 2007 m. birželio 21 d. Šiaulių apygardos teismo nutartimi, kuria patvirtinta sudaryta taikos sutartis, Universitetas įpareigotas perregistruoti duomenis Nekilnojamojo turto registre, minėtiems pastatams įregistruojant valstybės nuosavybės teisę bei patikėjimo teisę Universitetui. 2007 m. birželio 21 d. Šiaulių apygardos teismo nutartis įvykdyta 2007 m. spalio 30 d.

Kaip jau minėta, šis turtas buvo įsigytas už valstybės biudžeto lėšas, tačiau įregistruotas ne valstybės, o Šiaulių universiteto nuosavybe. Tokiu būdu reikia pripažinti, kad jau nuo turto įsigijimo momento, nepaisant neteisingos registracijos, turtas yra valstybės nuosavybė, kadangi tokia registracija Nekilnojamojo turto registre nereiškia, kad turtas teisėtai tapo Šiaulių universiteto nuosavybe. Pažymėtina, kad minėta teismo nutartimi buvo nuspręsta tik pakeisti duomenis Nekilnojamojo turto registre. Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, Šiaulių universitetas minėtą valstybės turtą privalėjo valdyti, naudoti ir disponuoti juo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo bei poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, 2002 m. gruodžio 19 d. panaudos sutartis Nr. 53, kuria Universitetas perdavė VŠĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkui 15000 m³ patalpas Gamybiniame

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

pastate sudaryta nesilaikant valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų – nesant Vyriausybės nutarimo. Įsiteisėjusia 2007 m. birželio 21 d. Šiaulių apygardos teismo nutartimi nustatyta, kad minėta panaudos sutartis turi būti vykdoma iki Vyriausybė išspręs šio turto perdavimo VšĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkui klausimą. Universitetas 2008 m. kovo 21 d. raštu Nr. 1-02-977-06-12 kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl minėto turto perdavimo VšĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkui panaudos pagrindais. Taip pat, 2005 m. balandžio 1 d. negyvenamųjų patalpų, esančių Gamybiniame pastate, nuomos sutartis Nr. 06-258 (su vėlesniais pakeitimais) tarp nuomotojo VšĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parko (valdančio patalpas panaudos pagrindais), Šiaulių universiteto ir nuomininko UAB „Banga Electronics“, sudaryta nesilaikant valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų – Universitetas, nesant teisinio pagrindo, leido panaudos gavėjui VšĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkui išnuomoti panaudos pagrindais valdomą valstybės turtą (patalpas Gamybiniame pastate), būdamas nuomos sutarties dalyviu neužtikrino, kad nuomos sutarties sąlygos nepažeistų teisės aktų reikalavimų, valstybės, Universiteto bei VšĮ Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parko, kurio vienas iš steigėjų – Universitetas, teisių.

Universitetas, sudarydamas patalpų Gamybiniame pastate panaudos sutartį bei leisdamas panaudos gavėjui sudaryti minėtų patalpų nuomos sutartį, nesilaikė valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

2. Kiti pastebėjimai

Universitetas ir darbuotojai, kuriems 2007 metais buvo apskaičiuotas ir išmokėtas 4 890,80 Lt didesnis darbo užmokestis, susitarė dėl permokėto darbo užmokesčio gražinimo, darbuotojai sutiko kad permokėtos sumos per 6 mėnesius būtų išskaičiuotos iš atlyginimų.

Visais kitais atžvilgiais buhalterinės apskaitos procesas organizuotas gerai ir atitinka Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus bei pagrindžia sudarytą finansinę atskaitomybę. Audituotame subjekte vidaus kontrolės sistema veikia. Apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus informuoti audituotų įstaigų atsakingi darbuotojai.

Atlikus audito procedūras, nustatyta, kad Studentų rėmimo plėtos programai buvo patvirtinta 5 124,0 tūkst. Lt asignavimų, panaudota – 5 124 tūkst. Lt, lėšų persikirstymo nebuvo.

3. Rekomendacijos

1. Stiprinant kontrolės procedūrų veiksmingumą užtikrinti, kad dokumentus, susijusius su darbo užmokesčio pasikeitimais, apskaitos darbuotojai, vykdantys darbo užmokesčio priskaitymus, gautų visus ir laiku.

2. Patikslinti Bendrabučio vertę Universiteto apskaitoje.

3. Nustatyta tvarka atlikti baigtų nekilnojamojo turto rekonstrukcijos darbų kadastrinius matavimus ir registraciją Nekilnojamojo turto registre. Atlikti Nekilnojamojo turto registre neįregistruotų statinių ir patalpų kadastrinius matavimus ir juos įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

4. Spręsti klausimus, susijusius su nuomos sutartimi, jos sąlygų atitiktimi valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys